

jaargang 18 / nr 61 / juni 2009

Lizebulletin

overlegpartner Rijksoverheid Zuideuropese gemeenschappen

Enkeltje Sarajevo – Terneuzen

'De eigen identiteit is een rode draad in ons leven'

In dit nummer o.a:

- Wie dan leeft, wie dan zorgt
pag. 3
- Laat het maar aan de Lize vrouwen over!
pag. 6
- Υπερξτ, Ουπρέχτη, Utert
pag. 7
- 20 jaar Lize: een oproep
pag. 8

De zussen Ivana, Ana en Martina Barić kwamen in 1993, samen met hun moeder, via Kroatië en Duitsland naar Nederland. Hun vader was al eerder naar Nederland gekomen. Ze groeiden op in Zeeuws Vlaanderen. Na de middelbare school gingen ze studeren: media & maatschappij, culturele & maatschappelijke vorming en vrijetijdsmanagement. De eigen identiteit is de rode draad geweest bij de keuze voor studie en werk en daardoor voelen ze zich verbonden met elkaar. Een krachtig trio dat de verschillende Zuideuropese gemeenschappen in Nederland wil verbinden, in het bijzonder de jongeren. Op de volgende bladzijde vertellen zij hún verhaal.

“Wij (Ana, Martina en Ivana Barić) zijn geboren in een buitenwijk van Sarajevo (Doglodi) en in 1993 naar Nederland gekomen. Toen de oorlog in Bosnië-Herzegovina uitbrak zijn we in eerste instantie gevlucht naar Kroatië, waar we een jaar in de buurt van Zagreb hebben gewoond. Simpelweg met het idee dat de oorlog nooit zo lang kon duren en dat we snel weer naar huis zouden terug keren. De werkelijkheid zat anders in elkaar, en na een lange busreis arriveerden we in een klein stadje genaamd Terneuzen in Zeeuws Vlaanderen. Onze eerste indrukken? Dat alle huizen er hetzelfde uit zagen en dat alles zo plat was! Ivana: “Ik herinner me nog goed dat ik een roze omafiets van mijn ouders had gekregen en vol enthousiasme een eindje ging fietsen. Het viel me al snel op dat de ‘voorbij’ fietsers naar me wezen en naar me riepen. Ik begreep er niets van. En wat bleek? Ik fietste tegen de richting in... (lacht). Dit soort dingen weet je op dat moment natuurlijk nog niet.”

Opgroeien in Nederland

Martina: “We groeiden op in Terneuzen, waar we positief op terug kijken. We leerden snel de taal, raakten bevriend met klasgenootjes en pakten eigenlijk onze jeugd op”. Ana vervolgt: “We hadden niet zo veel familie in Nederland. Op een oom en tante na was onze familie eigenlijk verspreid over heel Europa. We waren ons bewust van de eigen gemeenschap, maar ik had juist veel meer vrienden buiten de eigen kring. Zo ging ik regelmatig eten bij mijn Turkse vriendinnetje en ‘proefde’ ik letterlijk een stukje van haar cultuur.” Ivana: “Mijn ouders baalden dat hun diploma’s niet erkend waren, maar gingen niet bij de pakken neer zitten. Ze gingen op taalcursus en zochten snel werk. Ze hebben ons geleerd dat het belangrijk

is om onafhankelijk te zijn en vooral een diploma op zak te hebben. Toen ik 18 werd kon ik niet wachten om mijn tas in te pakken en te gaan studeren in Rotterdam. Niet lang erna volgden Ana en Martina.”

Een magisch trio

Van jongs af aan waren we ons bewust van onze meervoudige identiteit en de rol van die identiteit binnen de eigen gemeenschap, maar daarnaast ook binnen de Nederlandse maatschappij. De eigen identiteit is een rode draad geweest in onze studie- en werkkeuzes en hierdoor voelen we ons verweven met elkaar en vormen we een krachtig trio. Martina: “Ivana behaalde in 2007 haar master Media en Journalistiek op de Erasmus Universiteit, waar ze de positie van allochtone journalisten in Nederland heeft onderzocht. Ze werkt voor stichting Kosmopolis Rotterdam. Ana heeft zich tijdens haar studie culturele en maatschappelijke vorming op de Hogeschool Rotterdam verdiept in cultureel ondernemerschap in Rotterdam en is werkzaam bij Mojo Concerts. Zelf ben ik op het moment mijn studie vrijetijdsmanagement aan het afronden en schrijf ik een

toeristisch en recreatief actieplan voor de gemeente Rotterdam.”

Plannen genoeg

Door het succes en de enthousiaste reacties op Funky Balkanos zijn we op het idee gekomen om een stichting op te richten en projecten te ontwikkelen met als doel creatievelingen uit Zuidoepese gemeenschappen een podium bieden, maar ook samenwerkingsrelaties te stimuleren tussen deze creatievelingen en Nederlandse partijen. Daarnaast willen we culturele stereotyperingen doorbreken die men vaak bijvoorbeeld over de Balkan heeft en culturen met elkaar verbinden met als de rode draad het cultureel erfgoed. Het huidige aanbod richt zich voornamelijk op de eigen achterban en we willen juist een stap verder gaan waarbij we cultuurparticipatie en kennisoverdracht tussen verschillende gemeenschappen willen bevorderen. We zijn ideeën aan het uitwerken voor projecten op het gebied van kunst, mode, literatuur, historie en film. Maar we willen ook benadrukken dat het belangrijk is om de eigen migratiegeschiedenis in kaart te brengen. Zo is er bijvoorbeeld weinig bekend over de migratiestroom van ex-Joegoslaven naar Nederland. Daarmee doelen we op de komst van de arbeidsmigranten (jaren '60) en de politieke vluchtelingen begin jaren '90. Veel vragen over deze gemeenschap zijn dan ook nog onbeantwoord. Het lijkt ons een uitdaging om dit op een creatieve wijze te presenteren en vooral jongeren hierbij te betrekken. We hebben eigenlijk nog wat pagina's van het Lize-bulletin nodig om onze visies en ideeën te delen, we staan dan ook erg open voor een goed gesprek, ideeën, initiatieven, suggesties en samenwerking.”

// Ivana, Ana en Martina Barić

Ana Barić, ana_baric85@hotmail.com
www.funkybalkanos.hyves.nl

Funky Balkanos

Het is 29 november 2008, door de zaal klinken rauwe gypsy klanken gecombineerd met een Balkan beat. Op het podium blaast een sympathieke kleine man met volle kracht op zijn trompet. De gypsy dames zwieren rond met hun kleurrijke rokken en rinkelende kettingen, delen rakija uit en lachen vriendelijk naar de feestende mensen. Een meisje roept tegen haar vriendin: “Wat een leuk feest zeg, en ook zo divers. Ik dacht dat Balkanmuziek van die polkamuziek was!”

Vorig jaar november hebben wij de eerste editie van Funky Balkanos georganiseerd. Een concept dat gebaseerd is op het kennis maken met de muzikale crossovers en cultuur uit de Balkan gecombineerd met live truba, wereld- en gypsy muziek, ofwel modern versus traditioneel. Er is zeker animo voor de muziek en cultuur uit de Balkan. Je moet het alleen op een juiste manier presenteren. De evenementen die normaal gesproken georganiseerd worden zijn te eenzijdig qua publiek en ook te ‘plat’. We hebben het concept in een hip jasje gestoken zodat een Nederlands vriendinnetje of een Iraanse collega zich ook vermaakt! Dit is goed gelukt. Er stonden allerlei nationaliteiten te swingen op de beats uit de Balkan, want muziek verbindt tenslotte. We hebben ingrediënten als muziek, eten en kleding gebruikt om het publiek op een luchtige manier kennis te laten maken met een deel van onze cultuur. De volgende Funky Balkanos vindt plaats in september in Rotterdam.

Wie dan leeft, wie dan zorgt

Hoe zit het straks met mijn inkomen als ik 65 word? Hoe kan ik wijs worden uit alle papieren? Weten mijn familieleden wat mijn wensen zijn als ik ernstig ziek word of als ik overlijdt? Wie krijgt dan mijn persoonlijke spullen? Begraven, cremieren, hoe regel ik dat? Dit is het soort vragen waar veel mensen niet graag over praten. Omdat het ingewikkeld is of omdat het moeilijk is om over te praten. 'Daar hebben we het dan wel over' is een veelgehoorde mening. Maar natuurlijk is het verstandiger om er wél eerder over te praten, al was het maar om vervelende verrassingen te voorkomen.

Op 20 mei organiseerde het Netwerk van Organisaties van Oudere Migranten (NOOM) in Hotel van der Valk in Breukelen een drukbezochte themadag over 'Financiën na je 65ste'. Bijna 100 bestuursleden en actieve vrijwilligers van organisaties van en voor oudere migranten waren bijeen voor de eerste themadag die het NOOM organiseerde in samenwerking met Intercultureel Bureau SES. Subsidie van het Ministerie van VWS voor deskundigheidsbevordering maakte de dag mogelijk. Een zeer divers gezelschap van ouderen (en enkele jongeren) van Suri-naamse, Turkse, Marokkaanse, Zuid- en Oost-Europese, Molukse, Chinese, Antil-liaanse en Nederlandse herkomst luisterde naar een stevige inleiding van Harm van Zuthem, vertegenwoordiger van de LOM-samenwerkingsverbanden over de positie van 65-plussers die aangewezen zijn op aanvullende bijstand en over de voorstellen voor verhoging van de pensioenleeftijd. Improtheater bracht improvisatietheater over enkele thema's van de dag en zorgde voor uitbundige lachsalvo's bij de gespeelde viering van de honderdste verjaardag van een van de deelnemers.

De middag werd besteed aan workshops over AOW en aanvullend pensioen (Gonnie Kaptein van Lize), het lezen van pensioenberichten (Emilie Schols en Henriëtte de Lange van Pensioenkijsker), erfenissen en erfrecht (Jan Sinnema van Zeker Weten) en uitvaartverzekeringen (Ema Wilhelmus en Jan van Santen van Yarden). In de workshop over erfenissen werd niet alleen aandacht besteed aan de basisregels van het Nederlandse erfrecht maar vooral aan de emotionele

kanten van de verdeling van persoonlijke spullen. Het horloge van vader of dat ene kleine schilderijtje waar je als kind altijd naar keek als je bij je grootouders was, zulke dingen betekenen vaak heel veel en hebben een grote emotionele waarde. Niets pijnlijker dan dat er na een overlijden over dit soort dingen onenigheid ontstaat in de familie. 'Praat er eens over', was ook hier het advies. In de workshop over uitvaartverzekeringen kwam vooral naar voren dat er veel meer mogelijk is dan dat veel mensen denken. Begrafenisondernemingen raken steeds meer ingespeeld op multiculturele gebruiken en wensen bij een uitvaart. De familie heeft veel mogelijkheden om de uitvaart zoveel mogelijk volgens de eigen wens te laten verlopen. Maar dan moet je van te voren wel weten wat die wensen zijn!

Aan het einde van de dag toonden de deelnemers zich zeer tevreden en gemotiveerd om met de geboden thema's en informatie aan het werk te gaan in de eigen organisatie. De dames Schols en De Lange van Pensioenkijsker konden bovendien melden dat het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid opdracht (en financiën!) heeft gegeven voor de organisatie van een groot aantal voorlichtingsbijeenkomsten over de AOW en de afschaffing van de partnertoeslag in 2015. Als uw organisatie belangstelling heeft voor het organiseren van zo'n voorlichtingsbijeenkomst in het najaar, dan kunt u contact opnemen met Gonnie Kaptein van Lize.

// Gonnie Kaptein,
met dank aan Yvone Heygele

Quiz

als start van de workshop
AOW en pensioenen

DE VRAGEN

- 1 Krijgt Koningin Beatrix ook AOW?
- 2 Krijgen mannen en vrouwen evenveel AOW?
- 3 Krijgt iedereen in Nederland evenveel AOW?
- 4 Moet je gewerkt hebben om AOW te krijgen?
- 5 Kan je de AOW meenemen als je na je 65ste in het buitenland gaat wonen?

- 1 Ja, AOW is onafhankelijk van inkomen en vermogen.
- 2 Ja, de AOW is in 1985 geïndividueeliseerd, daarvoor kreeg de man de AOW voor het echtpaar.
- 3 Nee, de hoogte van de AOW is afhankelijk van het aantal opgebouwde jaren.
- 4 Nee, het gaat om wonen in Nederland, dat is voldoende.
- 5 Ja, AOW is exportabel, maar bij vertrek naar een land waarmee geen verdrag is, krijgt een alleenstaande een lager bedrag en wordt de toeslag voor de jongere partner niet betaald.

DE ANTWOORDEN

Bestuursleden Mladi BiH in het zonnetje

Tijdens de drukbezochte feestelijke bijeenkomst op 27 maart op de ambassade van Bosnië-Herzegovina in Den Haag, kregen de leden van het oude bestuur van de Bosnische jongerenorganisatie Mladi BiH van de ambassadeur, mevrouw Miranda Sidran Kamisalic, een plaquette van verdienste uitgereikt. Ze vertelde dat zij in de tien jaar van haar diplomatieke dienst nog niet had meegemaakt dat jongeren zo actief waren voor de Bosnische gemeenschap, in het bijzonder voor de Bosnische jongeren.

De bijeenkomst werd georganiseerd door het Platform BiH, dat ieder jaar een vrijwilligersorganisatie en een vrijwilliger in het zonnetje zet. Dit jaar waren het de Bosnische vereniging Gruber uit Rotterdam en Mustafa Hadziibrahimovic die zich als journalist/televiemaker van o.a. TV West heeft ingespannen om de Nederlandse samenleving te informeren over de Bosnische gemeenschap. Ook Selma Leydesdorff, historica en schrijfster van het boek 'De leegte achter ons laten', werd in de bloemetjes gezet.

'Gouden Lelie'

Op zaterdag 11 april vond in Arnhem de feestelijke opening plaats van de nieuwe Bosnische stichting 'Zlatni Ljiljan' (Gouden Lelie). Op uitnodiging van voorzitter Nesib Cerkez was Lize aanwezig bij de opening. Ook de Bosnische ambassadrice en de wethouder samenlevingsopbouw gaven acte de présence. Jong en oud kwamen op de vloer om op allerlei verschillende manieren uiting te geven aan hun Bosnische roots. Rap, volksdans, zang, muziek en poëzie maakten het programma bijzonder gevarieerd en toonden de vele talenten van de Bosnische gemeenschap in Arnhem. De aanwezige wethouder onderstreepte dat het belangrijk is de eigen cultuur te koesteren en te behouden en om van hieruit bruggen te slaan naar de Nederlandse samenleving. Ook gaf hij aan graag met de nieuwe stichting te willen samenwerken.

Lintjesregen

Tijdens de jaarlijkse lintjesregen was er dit jaar een Koninklijke Onderscheiding voor mevrouw Svetlana Miseva. Wegens een plotselinge ziekenhuisopname kwam burgemeester Jonker van Hendrik Ido Ambacht naar het ziekenhuis om de onderscheiding op te spelden. Mevrouw Miseva is 65 jaar en al 25 jaar actief lid van de PvdA Hendrik-Ido-Ambacht op diverse gebieden, onder andere de steunfractie, de commissie verkiezingsprogramma, lid kandidatenonderzoek en medewerkster spreekuur. Daarnaast is mevrouw Miseva zeer actief geweest op het gebied van integratie van gezinnen uit voormalig Joegoslavië in Nederland. Ze was bijvoorbeeld 13 jaar actief voor de Joegoslavische club in Rotterdam en zij was daar enkele jaren voorzitter van de vrouwenafdeling. Ook is mevrouw Miseva sinds 2003 betrokken bij de Vereniging Sveti Stefan, een Macedonische Vereniging en Kerkgemeenschap. Zij fungeerde als tolk voor asielzoekers en vluchtelingen. Ook zet mevrouw Miseva zich sinds 1989 in voor de bevordering van contacten tussen Ambachters, asielzoekers en vluchtelingen. Naast dit alles was zij ook actief in de oudercommissie van Christelijke Basisschool De Vlaswiek.

Slavica Sekoluski in 'Sterren op het doek'

In de Hanzestad Doesburg vindt iedere eerste zondag van de maand een Culturele Route plaats. Verschillende kunstenaars tonen in diverse galeries hun werk (o.a. schilderijen, tekeningen, aquarellen, sieraden en beelden). Onlangs exposeerde Slavica Sekoluski haar schilderijen in Gasthuys 'Du Soleil' in Doesburg. Zij is geboren in Belgrado, is sinds 1980 in Nederland en woont en werkt in Doetinchem. Haar passie als beeldend kunstenaar uit zich in een breed scala van kunstuitingen van olieverf- en acrylschilderijen tot etsen in aquatinten en bronzen beelden. Het gebruik van warme, diepe kleuren

verraadt haar verlangen naar het voormalig Joegoslavië waar zij is opgegroeid. Voor het tv-programma 'Sterren op het Doek' van omroep MAX heeft zij een portret geschilderd van tv-persoonlijkheid Ron Brandsteder. In de programmaserie worden zes bekende Nederlanders geïnterviewd door Hanneke Groenteman. Tijdens het interview worden zij telkens geportretteerd door drie kunstenaars. Na iedere aflevering worden de portretten geveild voor een goed doel. Vanaf 18 juni is het programma iedere week op donderdag te zien op Nederland 2.

www.sekoluski.nl

Een halve eeuw Spaanse emigratie

Passie voor Byzantijns?

In oktober start het eerste Grieks-Byzantijnse koor in Nederland. Initiatiefnemer en dirigent Jan Verdonk heeft eerder in Amsterdam, Utrecht en Rotterdam Griekse koren opgericht en geleid; ook is hij *psaltis* (voorzanger) van de Griekse kerk in Amsterdam. Na 7 jaar zingen in de Griekse kerk kreeg Jan Verdonk het idee dat ook de Byzantijnse hymnen door een gewoon koor gezongen zouden kunnen worden. "De Byzantijnse kerkmuziek is prachtig in haar eenvoud en haar diepte", zegt Jan. "Er bestaat zoveel: het Axion Estí, het Christós Anesti, I Zoí En Tafo, Fos Ilarón ... Verder is de kerkmuziek gevarieerd en melodieus - de moderne Griekse muziek is ervan afgeleid. De Griekse taal van de hymnen is bloemrijk en poëtisch. Ik hoop mensen bij

elkaar te brengen die deze muziek kennen of willen leren kennen."

Het koor is gemengd. De eerste repetitie vindt plaats op maandagavond 5 oktober 2009 van 20.00 tot 22.00 uur in Amsterdam. Er zullen mensen meezingen die niet bij een kerk horen, want met Byzantijnse koren is het zo, dat je alleen voor de muziek mee kan doen als je wilt. Optreden voor publiek is uiteindelijk één doel en meewerken aan kerkdiensten van alle gezindten valt nader te bezien. Men hoeft geen Grieks te leren. De teksten worden in gewoon Nederlands schrift, dus fonetisch weergegeven. Ook beginnende zangers en zangeressen die geen noten lezen zijn welkom.

www.byzantijnsgriekskoor.nl

Ter gelegenheid van haar 25-jarig bestaan organiseert de Federatie van verenigingen van Spaanse immigranten in Nederland (FAEEH), samen met het Instituto Cervantes, een reeks van activiteiten. De activiteiten staan in het teken van een halve eeuw Spaanse emigratie naar Nederland en omvatten twee (foto)tentoonstellingen, een symposium en de vertoning van Spaanse films. Melissa Romání, María Guerra en Lucía Lameiro hebben aan de hand van bijeengebrachte foto's de individuele en collectieve geschiedenis van de Spanjaarden in beeld gebracht in de fototentoonstelling 'Een halve eeuw Spaanse migratie naar Nederland'. De tentoonstelling is tot eind augustus te zien in het Cultureel Centrum Instituto Cervantes in Utrecht. Op het symposium op vrijdag 5 juni werd ook de fototentoonstelling 'Spanje: van emigratie- tot immigratieland' getoond. Deze tentoonstelling geeft een historisch overzicht van de migratieproblematiek in zijn volle complexiteit. Jesús Pérez, voorzitter van de Fundación Largo Caballero, die de tentoonstelling heeft laten maken, gaf in zijn speech aan dat de Spaanse emigratie en immigratie alleen verklaard kan worden vanuit een historisch perspectief. Daarnaast zei hij, dat de Spanjaarden ooit ook emigranten waren op zoek naar een betere toekomst. Maar Spanje is zo veranderd, dat men er moeite mee heeft om zichzelf te herkennen in de blik van de ander. Degenen die nu naar Spanje komen hebben precies dezelfde bedoelingen als de meer dan één miljoen Spanjaarden die in de jaren '60 en '70 emigreerden. Op het symposium waren inleidingen van Ana Isabel Fernández, historica en speciaal ingevlogen uit Spanje, Jan Lucassen van het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG) en Fernando Miguel, onderzoeker en voormalig bestuurslid van de FAEEH. Tijdens het debat stelde pater Theo Beusink, voor de Spanjaarden beter bekend als 'Padre Theo' van Casa Migrante, dat de geschiedenis van de Spaanse emigratie door de Spaanse migranten in Nederland zelf verteld moest worden. De FAEEH wil inderdaad aan de hand van verhalen, documenten en foto's een boek samenstellen over een halve eeuw Spaanse migratie naar Nederland. Lucía Lameiro, die het symposium voorzat, riep de aanwezigen op om foto's en documenten ter beschikking te stellen en met hun migratieverhalen naar buiten te komen. De avond werd afgesloten met een vurig optreden van de flamencogroep Flamencolores.

www.faeeh.nl en www.cervantes.nl

40 jaar Centro Español

Op zaterdag 30 mei vierde het Centro Español in Eindhoven haar 40-jarig bestaan. De viering was een feest van verbroedering en integratie. Honderden bezoekers genoten met volle teugen van het multiculturele muzikale dansfestival. Het feestterrein aan het Hugo de Grootplein leek eerder op een Spaanse Costa. De hartverwarmende gastvrijheid van de Spaanse gemeenschap werd alom geroemd. Pepe Diaz (69) is de vicevoorzitter van Centro Español en was 46 jaar geleden een van de Spanjaarden die naar Brabant kwamen om het heersende personeelstekort op te vangen. "De bedoeling was om 1 á 2 jaar te blijven, maar vijftig jaar later is een groot deel van ons nog hier. Het is de droom van iedereen om terug te gaan, maar de meesten blijven voor de kinderen en de kleinkinderen."

bron: Eindhovens Dagblad 2 juni 2009

Sinds de oprichting van Lize twintig jaar geleden is er altijd aandacht geweest voor vrouwenemancipatie, sinds 2007 is deze aandacht structureel. Een actieve vrouwencommissie en de altijd enthousiaste vrouwen uit de achterban zorgen er mede voor dat de Lize vrouwenactiviteiten een succes zijn. Een kleine greep uit de activiteiten waar de vrouwen warm voor lopen en waar we ons graag voor blijven inzetten.

Politieke participatie, empowerment, ontmoeting én educatie

Laat het maar aan de Lize vrouwen over!

Politieke participatie

Een van de vrouwenactiviteiten van dit voorjaar stond in het teken van politieke participatie, namelijk een informatie- en discussiebijeenkomst over de Europese verkiezingen die op 4 juni plaatsvonden. Een lastig onderwerp dat niet bij iedereen even veel enthousiasme wekt, maar toch kwamen ruim 50 vrouwen in het 3-generatiecentrum in Utrecht bijeen om te praten over Europa. Onder de inspirerende leiding van dagvoorzitter Anna Maria Andriol begon het programma met een informatieve inleiding over de werking van het Europees Parlement. Anna Domingo, medewerker van het Instituut voor Publiek en Politiek gaf daarmee de aftrap voor een discussiemiddag waar maar liefst zes vrouwelijke kandidaat en lid Europarlementariërs aan deelnamen. Nadya van Putten (GroenLinks), Emine Bozkurt (PvdA), Ingrid de Caluwé (VVD), Marietje Schaake (D66), Rena Netjes (CDA) en Kartika Liotard (SP) vertelden over hun motivatie om een carrière in de politiek na te streven en over het verkiezingsprogramma van hun partij. Er is levendig gesproken over vrouwen als opvoeders van de samenleving, het verbreiden van de anti-discriminatiecriteria voor mogelijk nieuwe lidstaten zoals Bosnië-Herzegovina.

Uit de zaal waren over het laatste onderwerp zo veel vragen dat de aanwezige (kandidaat) Europarlementariërs hebben toegezegd graag aan een vervolgbijeenkomst te willen deelnemen. Niet enkel om vragen te beantwoorden, maar vooral ook om te luisteren naar de visie en ervaring van personen afkomstig uit Bosnië-Herzegovina. Op dit moment wordt vanuit Lize gewerkt aan het organiseren van een dergelijke bijeenkomst.

Empowerment

Na het succesvolle project 1001-kracht waar ruim 75 vrouwen uit de Lize achterban aan hebben deelgenomen, heeft Lize begin dit

jaar een subsidieaanvraag ingediend bij het ministerie van VWS voor het organiseren van twee trainingen op het gebied van deskundigheidbevordering van vrijwilligers. Deze aanvraag is gehonoreerd en de trainingen zullen in het najaar van 2009 en in het voorjaar van 2010 plaatsvinden. Bij deze VTA (Vorming, Training en Advies) trainingen gaat het erom dat de deelnemers kennis en vaardigheden opdoen die hen informeren, motiveren en versterken bij het uitvoeren van hun vrijwilligersrol. Tegelijkertijd worden competenties opgedaan die ook aan de persoonlijke ontwikkeling van de vrouwen bijdragen; timemanagement, assertiviteit en effectief communiceren zijn zaken die ook buiten het vrijwilligerswerk om nuttig zijn. Op korte termijn zal een uitnodiging worden verstuurd voor deelname aan de eerste training, daarbij zijn ook vrouwen die (nog) niet als vrijwilliger actief zijn van harte welkom om zich op te geven.

Ontmoeting én educatie

Een dag bij uitstek om in contact te komen met andere Zuideuropese vrouwen is de jaarlijkse Lize vrouwendag. Het doel van de vrouwendag is om de vrouwen een dag te bieden waarop ze samen nieuwe ervaringen, kennis en ideeën uitwisselen en opdoen. Hierbij is het niet alleen belangrijk dat de vrouwen elkaar ontmoeten, maar vooral ook dat zij een leerzame dag beleven. Of het nu gaat over identiteit, opvoeding, thuis voelen in Nederland of de arbeidsmarkt, met de vrouwendag wil Lize door middel van verschillende werkvormen de positie en de onderlinge band tussen de vrouwen versterken. Op 14 juni van dit jaar is de Lize vrouwendag voor de vierde keer georganiseerd, en met opnieuw een opkomst van meer dan 100 vrouwen belooft het een mooie traditie te worden!

// Monica Moreno Diniz

Υπερξ, Ουτρεχτη, Utert

Wat hierboven staat is voor velen wel te raden maar als u inwoner van Utrecht bent is de kans groot dat u zelfs een van deze talen beheerst! Uit onderzoek uit 2005 blijkt namelijk dat 77% van de inwoners van Utrecht drie of meer talen spreekt. Hiermee neemt de stad zelfs een positie in binnen de top drie van de Europese Unie wat het beheersen van talen betreft. Bovengenoemd onderzoek van Eurobarometer en verschillende discussies door deelname aan het Comité van de Regio's van de Europese Unie waren voor de afdeling Bestuurlijke, Internationale en Subsidiezaken van de gemeente Utrecht aanleiding om nader onderzoek te doen naar de rol van meertaligheid voor het karakter van de stad. Utrecht wil een internationale stad zijn en het bevorderen van meertaligheid is daarvan een directe afgeleide. Het stimuleren van meertaligheid is in Nederland uitzonderlijk te noemen en daarom zijn we gaan praten met de mensen die verantwoordelijk zijn voor de aansturing en coördinatie.

Hans Sackers, Christa Stoop, Sanne van den Broek en Marloes Egmond (van rechts naar links op de foto) werken bij de afdeling Bestuurlijke, Internationale en Subsidiezaken (BIS) van de gemeente en zijn de motor van het project 'Utrecht als Europese hotspot en proeftuin voor meertaligheid'. Het onderzoek wordt verricht door een student en een phd-er van de Universiteit Utrecht. In eerste instantie vertelt Hans Sackers hoe de samenloop van het Europese onderzoek en een discussie over wat drietaligheid voor elke Europese burger moet inhouden, heeft geleid tot een paar brainstormsessies waarin heel veel ideeën naar voren zijn gebracht. Meertaligheid zit om de hoek en is op verschillende manieren aan te treffen in de openbare ruimte. Enthousiast vertelt hij over de verscheidenheid die je, meestal onopgemerkt, om je heen kan vinden. "We willen weten wat er allemaal in Utrecht gebeurt. Meertaligheid vind je overal: op scholen, op straat maar ook in de bioscoop en theaters." Door bijvoorbeeld een smelteling van kunst, literatuur en een creatieve invulling van de openbare ruimte zou meertaligheid zichtbaar en gevierd kunnen worden. Hans Sackers: "Wat ik leuk vind is zo'n muurproject in de Dichterswijk waar fragmenten van Oudhollandse dichters in de talen van de buurt worden vertaald." Voor Christa Stoop is een combinatie van nuttig en aangenaam ook zeer mogelijk. "Wat mij aanspreekt is het idee van een vertaling van de 100 belangrijkste woorden in de 10 meest gebruikte talen in Utrecht. Die zou je dan via een talenroute kunnen laten zien in de openbare ruimte."

Jacob Catsstraat, Utrecht

Hotspot en proeftuin

Naast veel ideeën wordt er hard gewerkt aan het in beeld brengen van wat er allemaal al in de stad bestaat en het ondersteunen en stimuleren van activiteiten om meertaligheid te ontwikkelen. Het eerste vindt plaats door het verrichten van onderzoek. Niet alleen om de situatie nu te kunnen meten maar ook in de toekomst. Daarmee wordt het idee van Utrecht als 'Europese hotspot van meertaligheid' beter inzichtelijk gemaakt. Zo kan de stad zich ook in de toekomst blijven profileren in de Europese top van meertaligheid. Het idee van de proeftuin krijgt vorm in een grote variatie aan activiteiten. Allerlei kleinschalige projecten zullen meertaligheid als een dagelijkse praktijk laten zien en ervaren. Daarnaast denkt men aan het oprichten van een stadsforum dat meertaligheid in de stad blijft volgen en promoten. Ervaringen uitwisselen en samenwerking aangaan met andere Europese steden zou in de toekomst een extra impuls aan activiteiten en ideeën moeten geven. De bijzondere positie van Utrecht zal voor het eerst onder de aandacht gebracht worden tijdens een internationaal

symposium over meertaligheid dat tussen 8 en 11 juli 2009 georganiseerd wordt door de Universiteit Utrecht. Onderzoekers uit de hele wereld komen dan naar Utrecht om kennis over meertaligheid uit te wisselen.

Locaal versus landelijk

De verscheidenheid aan activiteiten maar vooral de positieve benadering van meertaligheid waarvoor Utrecht kiest, stelt Lize zeer tevreden. Nuchter en pragmatisch omgaan met meertaligheid als gegeven en als deel van het dagelijkse leven. Het contrast met de landelijke benadering kan haast niet groter. Terwijl bij onderwijsinstellingen in Utrecht en daarbuiten steeds vaker wordt gekozen voor het aanbieden van onderwijs in het Engels, vroegen leden van de Tweede Kamer tijdens het Algemeen Overleg van de vaste commissie van OC&W op 8 april 2009 juist om een onderzoek om het toenemend gebruik van Engels in het hoger onderwijs tegen te gaan. Tijdens het overleg zou de reactie van de minister op het advies van de Onderwijsraad 'Vreemde talen in het onderwijs' besproken worden. Met het oog op dat overleg hebben de LOM-samenwerkingsverbanden gesprekken gevoerd met Kamerleden en een brief verzonden aan de kamercommissie. In de brief is gevraagd om steun aan meertalige opvoeders door het verschaffen van informatie via de centra voor Jeugd & Gezin en het bevorderen van het leren van talen door het introduceren van een taalprofiel als buitenschoolse activiteit binnen de brede school. Deze voorstellen waren gebaseerd op de aanbevelingen van de Onderwijsraad maar dat heeft helaas niet mogen baten. Tot onze teleurstelling hebben de Kamerleden nauwelijks gesproken over de inhoud van het advies en de reactie van de minister daarop maar ging het overleg bijna uitsluitend over het al dan niet invoeren van het Engels als deelvoertaal. In vergelijking hiermee is de positieve benadering van meertaligheid door Utrecht een verademing. De ambitie van de stad om in 2013 het predicaat *European Capital of Multilingualism* te worden is in dit perspectief lovenswaardig en verdient alle steun.

// Dimitris Grammatikas

20 jaar Lize: een oproep

Om alvast in uw agenda te noteren: de feestelijke viering van het 20-jarig bestaan van Lize is op **vrijdag 20 november 2009 van 15.00 tot 22.30 uur** in het Spoorwegmuseum in Utrecht. Het programma begint om 15.00 uur met een symposium, waarin niet alleen achterom, maar vooral naar de toekomst van Lize wordt gekeken. Ondermeer door de agenda voor de toekomst van Lize te presenteren. Wat zijn onze doelen en ambities voor de komende jaren, hoe en met wie willen we deze doelen bereiken? We vragen o.a. enkele Zuideuropese jongeren, vrouwen en ouderen te vertellen hoe zij de toekomst van Lize en de Zuid-Europeanen in Nederland zien. Als u over dit onderwerp een uitgesproken mening heeft en die wilt laten horen, dan horen wij dat graag van u.

Rond 18.00 uur begint het avondprogramma met muziek, zang en dans. Misschien heeft u ideeën voor een optreden of bent u zelf muzikant, zanger of danser. Lize organiseert op **donderdag 25 juni 2009 om 19.00 uur** een bijeenkomst bij Lize voor iedereen die wil meedenken over de invulling van het culturele avondprogramma. Als u aanwezig wilt zijn, meld u dan even van te voren aan bij Lize. Als u niet aanwezig kunt zijn maar wel ideeën heeft, neem dan contact met ons op. Lize stelt op basis van de ingebrachte ideeën en suggesties het uiteindelijke programma samen.

In het bulletin heeft Lize regelmatig aandacht besteed aan kunstenaars van Zuideuropese afkomst. Nena Sestic stond in 1999 in het Lize-bulletin en Dimitros Voyiazoglou in juni 2007. In dit bulletin staat een kort artikel over Slavica Sekuloski. Tijdens de 20-jarige viering wil Lize een kleine expositie organiseren met werken van Zuideuropese kunstenaars die in Nederland wonen en werken. Bent u beeldend kunstenaar of kent u Zuideuropese kunstenaars in Nederland? Neemt u dan contact met ons op.

Heeft u thuis foto's, uitnodigingen van activiteiten of ander materiaal vanaf de oprichting van Lize, kunt u dan contact opnemen met ons? Wij zijn bezig met het maken van een expositie over de geschiedenis van 20 jaar Lize, die ongetwijfeld veel herkenning zal opleveren. Hierbij alvast een voorbeeld uit het archief van Lize: bij de presentatie in 1997 van het onderzoeksrapport 'De stilte voorbij' van de Kaapverdiaanse organisatie Avanço in Rotterdam, waren Nebahat Albayrak en Carlos Gonçalves aanwezig. De huidige staatssecretaris van Justitie was in 1997 beleidsmedewerker bij het ministerie van Binnenlandse Zaken, de huidige stadsdeelvoorzitter van Delfshaven was toen voorzitter van Avanço. Voor het ter beschikking stellen van uw (foto)materiaal ontvangt u van ons een leuk en exclusief presentje.

Voor vragen over dit blad of andere zaken:

Lize

Postbus 14065
3508 SC Utrecht
tel. 030 2332100
fax 030 2322571
e-mail info.lize@lize.nl
www.lize.nl

Kopij voor het Lize bulletin naar bovenstaand adres sturen.

Eindredactie: Gonnie Kaptein

Foto's: Lize,
Johan Buitendijk, fam. Barić,
Intercultureel Bureau SES en
Gonçalo B. Moreira da Silva

Vormgeving: C&P Communicatie

ISSN 1571-6384

overlegpartner
Rijksoverheid
Zuideuropese
gemeenschappen

Lize behartigt bij de landelijke overheid de belangen van personen afkomstig uit Bosnië-Herzegovina, Griekenland, Italië, Kaapverdië, Kroatië, voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, Montenegro, Portugal, Servië, Slovenië en Spanje en hun nakomelingen.

Lize maakt deel uit van het Landelijk Overleg Minderheden dat de belangen behartigt van alle doelgroepen van het rijksintegratiebeleid.

Lize vervult met haar kennis van en haar relatie met de Zuideuropese gemeenschappen een beleidsbeïnvloedende rol bij de overheid.

Lize functioneert tevens als informatiemakelaar tussen overheid en achterban. In haar belangenbehartiging zoekt Lize de balans tussen het belang van de achterban en het politiek haalbare. Om haar kerntaak uit te voeren, voert Lize regelmatig overleg met de minister van integratiebeleid, bewindslieden, ambtenaren en leden van de Tweede Kamer. Daarnaast werkt Lize nauw samen met andere landelijke partners.